

NÉZŐPONT INTÉZET

CSAK A MAGYAR RTL KORMÁNYKRITIKUS

A NÉZŐPONT INTÉZET ELEMZÉSE

CSAK A MAGYAR RTL KORMÁNYKRITIKUS

A német RTL Televion (német RTL) 18:45-kor kezdődő „Aktuelle” című hírműsora lényegesen rövidebb és kevesebb tudósítást tartalmaz, mint a magyar RTL Klub (magyar RTL) szintén főműsoridőben sugárzott esti híradója. 2015 októberében a német híradó átlagosan 19 perc hosszúságú volt és 15 tudósítást tartalmazott, míg a magyar adás 51 percig tartott és átlagosan napi 28 hírből állt.

A politikai hírek aránya is a magyar RTL-en magasabb: itt a tudósítások 28 százaléka rendelkezett politikai tartalommal, míg a német RTL híradójában csak 22 százalék.

A német kereskedelmi csatorna híradója lényegesen összetettebb és sokrétűbb híradó-szerkesztési elveket alkalmaz: míg a magyar csatornán a tudósítások 31 százaléka a negatív társadalmi hangulatot eredményező balesetekkel és bűnügyekkel foglalkozik, addig a német testvér csatorna esetében az ilyen jellegű hírek aránya csupán 11 százalék. A német RTL a kékhírek helyett inkább sporteseményeknek és az egészséges életmóddal foglalkozó riportoknak enged nagyobb szerepet.

A bevándorlási hullám miatt a hazai és a német hírműsorok tematikája is jelentősen átalakult, a magyar és a német RTL esti híradójában is 42 darab volt az ezzel kapcsolatos, politikai tartalommal rendelkező tudósítások száma.

A német RTL politikai tudósításaiban sokkal inkább követi a politikai napirend alakulását és a világpolitikai fejleményeket a magyar RTL-lel szemben, melynek híradójában szinte napi rendszerességgel (október hónapban összesen 24 ilyen tudósítás keretében) lehetett találkozni kormánypárti politikusok és a hozzájuk közel álló üzletemberek állítólagos ügyeivel. A német csatornán német politikusokkal kapcsolatos ügyekről egyetlen tudósítással sem lehet találkozni.

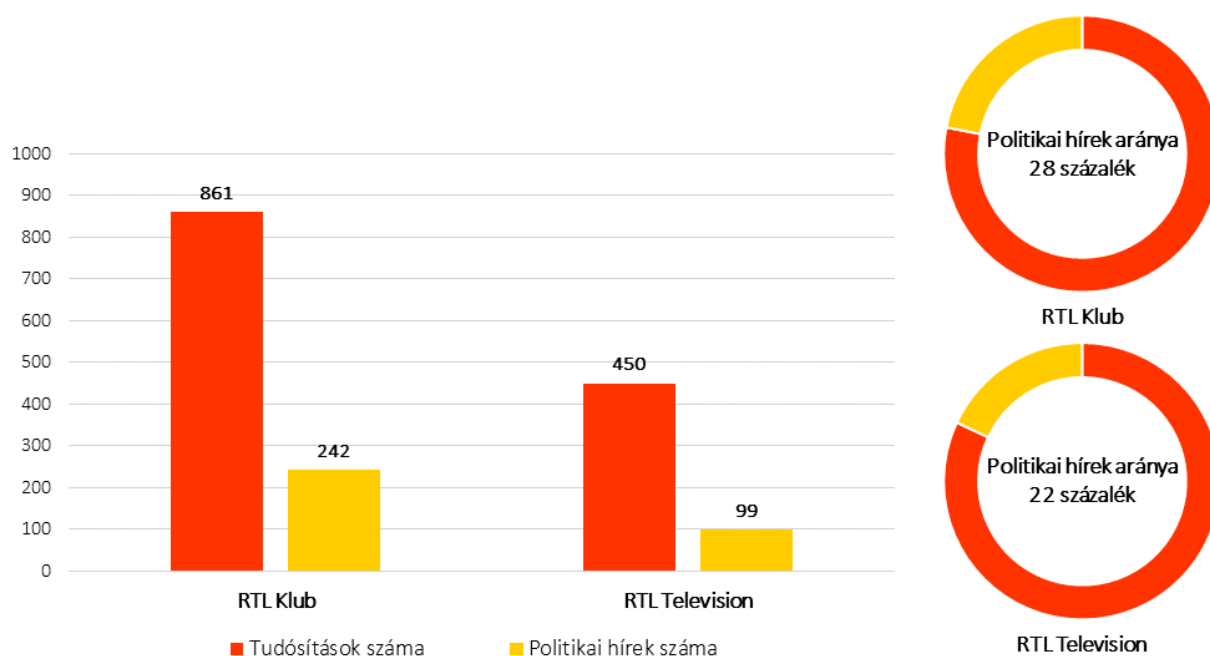
Ma már közhely, hogy a magyar RTL híradója kormánykritikus. Ebből a szempontból különösen érdekes, hogy a német RTL sokkal visszafogottabb. Míg az RTL Klubon a kormány számára negatív polaritással rendelkező hírek aránya az esti híradóban 22 százalék volt 2015 októberében, addig az RTL Television esetében 9 százalék. A német kereskedelmi csatornán a szövetségi kormány szemszögéből pozitív polaritású politikai tudósítások aránya 15 százalék volt, míg a magyar csatornán alig lehetett találni az Orbán-kormány szemszögéből előnyös összképpel rendelkező politikai hírt, ezek aránya csupán 3 százalék volt. A képet tovább árnyalja, hogy mindeközben Németországban koalíciós vita zajlott és meredeken zuhant Merkel kancellár megítélése, Magyarországon pedig egyértelműen nőtt a kormánypárt és a kormányfő társadalmi támogatottsága.

A híradók tudósításai

A német RTL Television este háromnegyed 7-kor kezdődő, „Aktuelle” elnevezésű esti hírműsorában 2015 október hónapban összesen 450 tudósítás hangzott el, mely lényegesen elmarad a magyar RTL Klub este 6 órakor kezdődő esti Híradójában megjelenő 861 tudósítástól.

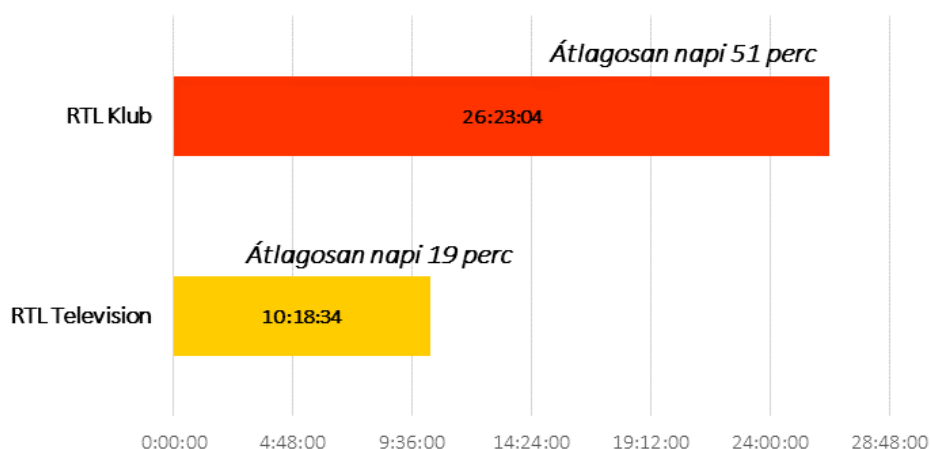
Így míg a német RTL-en naponta átlagosan 15 riport kap helyet, addig a magyar RTL-en 28 darab. Az aktív hírgyártás lehetővé teszi, hogy az RTL Klub sokkal több, az aktuális politikai napirendtől független területtel is foglalkozzon, melyre a német televízió csatorna kevésbé vállalkozik.

A magyar RTL-en a politikai híraktivitás is magasabb, mint a német anyacsatornánál: míg a magyar nézők naponta átlagosan 8 politikai hírral találkozhatnak, addig a német – szintén piacvezető – csatornán átlagosan csupán 3 politikai tudósítás kap helyet. Arányaiban tehát az RTL Klubon a tudósítások 28 százaléka rendelkezik politikai tartalommal, míg az RTL Televisionon 22 százaléku.

A tudósítások és a politikai hírek száma, illetve a politikai hírek aránya az RTL Klub és az RTL Television esti hírműsorában

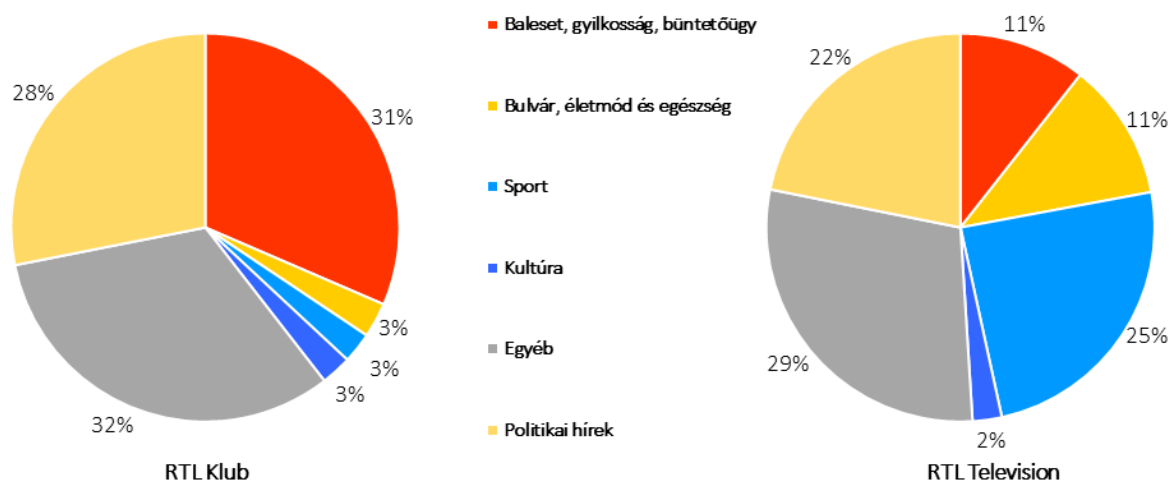
A német piacvezető kereskedelmi csatorna átlagosan napi 20 perc hírműsort sugároz esténként, míg a magyar testvércsatorna ennek több mint kétszeresét: 51 percet. Így összességében október hónapban az RTL Klub híradójának hossza 26 óra 23 percet tett ki, amely több mint 16 órával magasabb az RTL Television híradójához képest.

Az RTL Klub és az RTL Television esti hírműsorának műsorideje októberben (ÓÓ:PP:MM)

A híradók szerkesztése

A híradókban megjelent tudósításokat 6 fő kategóriába soroltuk. A politikai hírek csoportja tartalmazza azokat a beszámolókat, amelyek magyar/német vonatkozásúak, és mindenki számára jól beazonosítható módon politikai tartalmat jelenítenek meg.

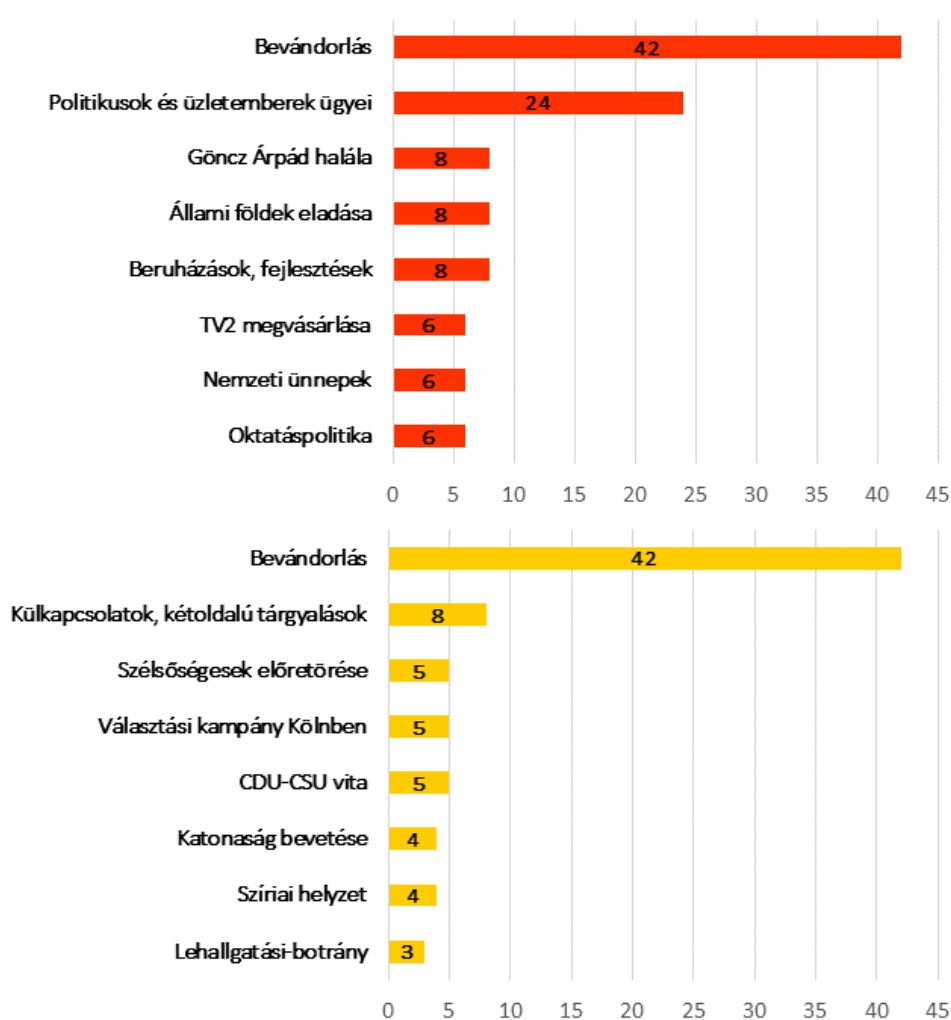

Az egyes témák megjelenési aránya az RTL Klub és az RTL Television esti híradójában

Mindkét kereskedelmi csatornán magas a nem politikai eseményekkel foglalkozó hírek aránya, azonban ezeknek a szerkezete jelentősen eltér egymástól. Míg az RTL Klub híradójában a - negatív társadalmi hangulatot eredményező és a közbiztonságba vetett bizalmat közvetetten csökkentő, balesetekkel, gyilkosságokkal és büntetőügyekkel foglalkozó tudósítások aránya 31 százalék volt, addig az RTL Television Aktuelle című műsorában csupán 11 százalék.

Ezzel szemben a német csatorna híradója a sportnak, illetve az egészséges életmóddal foglalkozó összeállításoknak lényegesen nagyobb teret szentel. A tudósításainak 25 százalékában számol be sporteseményekről és sportsikerekről, 11 százalékában pedig bulváreseeményekről, életmódi szokásokról és az egészséges életmódról sugároz riportokat. Így míg a magyar televízió nézőknek leginkább tragédiákkal és a közmorált rontó eseményekkel kell szembesülnie, addig a német nézők sokkal sokoldalúbb képet kapnak a napi eseményekről, több személyiséget építő információhoz jutnak, sokkal kevesebb bulvár és kékhírrrel kell szembesülniük.

A kulturális eseményekkel közel hasonló arányban foglalkozik mindkét csatorna, az RTL Klubon az ilyen jellegű hírek aránya 3 százalék, az RTL Television adásában pedig 2 százalék volt.

A legtöbb megjelenést generáló ügyek (felső RTL Klub, alsó RTL Television)

A politikai hírek csoportját vizsgálva látható, hogy a bevándorlási hullám megjelenésével a hazai és a német hírműsorok tematikája is jelentősen átalakult, a politikai híreken belül a legnagyobb szerepet mindkét országban a bevándorlással kapcsolatos fejlemények kapták. Az RTL Klub és az RTL Television esti híradójában is 42 volt az ezzel kapcsolatos és politikai tartalommal rendelkező tudósítások száma, így ebben a két csatorna között nincsen eltérés.

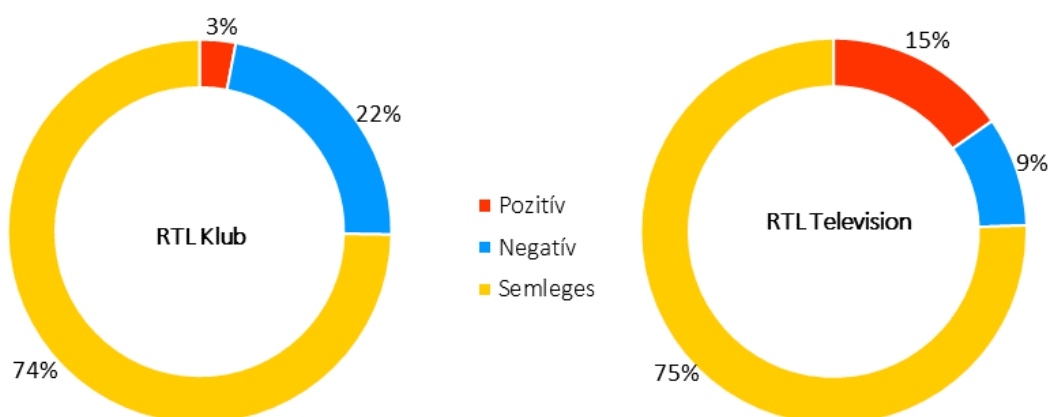
Az egyéb politikai témák tekintetében azonban jelentősen kettéválik a két kereskedelmi csatorna: míg a magyar RTL Klub leginkább a kormánypárti politikusok és a hozzájuk közel álló üzletemberek állítólagos ügyeivel szinte napi rendszerességgel foglalkozik, addig a német testvércsatornán az ilyen jellegű tudósítással egyáltalán nem lehet találkozni.

A magyar híradó témaválasztása gyakran eltér a politikai napirend aktuális eseményeitől. Gyakoriak a tényfeltáró tudósítások, illetve a többször visszatérő, a politikai napirendtől független ügyek. Az RTL Television politikai tudósításaiban sokkal inkább követi a politikai napirend alakulását és a világpolitikai fejleményeket, így a leggyakoribb ügyek között megtalálható a Szíriai beavatkozás kérdése, a katonaság bevetésének ügye és Németország külkapcsolatainak építése. Emellett természetesen a belpolitikai események is kulcsszerepet kapnak, így a kormánykoalíció belső vitái, a szélsőséges politikai csoportok akciói és a választási kampányok is felkerültek a leggyakoribb politikai hírek listájára.

Az RTL Klubon ezzel szemben a politikai hírek külpolitikai relevanciával alig rendelkeznek, a legtöbb megjelenést generáló témák mind belpolitikai eseményeket dolgoznak fel. A főként kormánypárti politikusok és a hozzájuk közel álló üzletemberek magánéletével és állítólagos ügyeivel – többek között Orbán Viktor családjával, a felcsúti stadionnal, Mészáros Lőrincsel és Habony Árpáddal – foglalkozó tudósítások száma októberben összesen 24 darab volt, mely a politikai hírek közel 10 százalékát jelenti.

A politikai napirendhez alig kapcsolódó politikai hírek mellett természetesen teret kaptak az aktuális eseményeket feldolgozó politikai riportok is: így Göncz Árpád halála, a nemzeti ünnepek, a TV2 megvásárlása és az állami földek eladása is felkerült a legtöbb megjelenést generáló ügyek listájára.

Polaritás-vizsgálat

A híradókban megjelent politikai tudósítások polaritása. Az RTL Klub esetében a magyar politikai vonatkozással rendelkező híreket kategorizáltuk a magyar kormány, míg az RTL Television esetében a német belpolitikai vonatkozással rendelkező tudósításokat a német szövetségi kormány szemszögéből.

A semleges, tárgyilagos politikai hírek aránya mindkét csatornák közel azonosak: 74-75 százalék. A valamilyen értékítéllettel rendelkező tudósítások arányában azonban jelentős eltérés mutatkozik: a magyar RTL-en a negatív hírek aránya 22 százalék volt, míg a német RTL esetében 9 százalék. A német kereskedelmi csatornán a szövetségi kormány szemszögéből pozitív politikai tudósítások aránya 15 százalék volt, míg a magyar kereskedelmi csatornán alig lehetett találni az Orbán adminisztráció szemszögéből pozitív összképpel rendelkező politikai híreket. Arányuk csupán 3 százalék volt októberben. A „kormánykritikus híradó” jelzője tehát csak az RTL Klubra igaz, az RTL Television esetében ez nem mondható el. Érdekes, hogy mindeközben a magyar kormány társadalmi támogatottsága emelkedett 2015 októberében, míg a német kormánykoalícióé csökkent.

Módszertan

A híradóelemzés során a német RTL Television és a magyar RTL Klub esti, fő híradóinak kvantitatív és kvalitatív elemzését végeztük el a 2015. október 1. és október 31. közötti időszak adatait feldolgozva. A vizsgált híradók: RTL Klub: Híradó – 18:00; RTL Television: Aktuelle – 18:45.

A vizsgálat során csak a híradók törzstartalmát vizsgáltuk, az ahhoz kapcsolódó, kiegészítő részeket (például: időjárás-jelentés) nem. Ezek a kapcsolt részek nem képezik részét az időtartamra vonatkozó vizsgálatainknak sem. A híradókban szereplő headline-ok nem szerepelnek az elemzésben önálló tudósításként, ugyanakkor a híradók törzsidőtartamának részét képezik.

A vizsgálat során a hírműsorokban közölt bejátszásokat témáik szerint kategorizáltuk. A besorolás a tudósítás megjelenített tartalma alapján történt.

A következő kategóriákat alkalmaztuk:

- *Magyar/német vonatkozású politikai hírek: E kategóriába azok a tudósítások tartoznak, amelyek mindenki számára egyértelműen beazonosítható politikai tartalommal bírnak, olyan tartalommal, amely a magyar/német politikai térhez szorosan köthető, vagy a magyar/német politikai teret közvetlen érintő külpolitikai esemény, vagy olyan esemény, amelyen a magyar/német politikai élet jelentős szereplői megjelennek, megszólalnak.*

Ezt a kategóriát további elemzésnek vetettük alá, ügyek szerint csoportosítva (lásd grafikonok).

- *Baleset és bűnügy: Bűncselekményről, gyilkosságról, balesetről és büntetőeljárásról beszámoló belföldi és külföldi hírek politikai relevancia nélkül.*
- *Bulvárhírek: Bulvártémákat feldolgozó tudósítások belföldi és külföldi témákban egyaránt.*
- *Kultúra: A kulturális élet eseményeiről, az itt végbemenő változásokról és kulturális programokról beszámoló, nem politikai vonatkozású tudósítások.*
- *Sport: A sportélet eseményeiről, az itt végbemenő változásokról és a sporttal kapcsolatos eseményekről beszámoló, nem politikai vonatkozású tudósítások.*
- *Egyéb: Minden olyan hír, mely más egyéb kategóriába nem volt egyértelműen besorolható.*

A politikai hírek bemutatását a magyar/német kormány szempontjából három kategóriába csoportosítottuk. A pozitív hírek a magyar/német kormány szempontjából előnyös bemutatású híreket tartalmaznak, a negatív hírek a kritikus/hátrányos bemutatásúakat, a semleges hírek pedig a tárgyilagos, semleges tállalásúakat.